

Vergaderjaar 2012–2013

33 609

Raming der voor de Tweede Kamer in 2014 benodigde uitgaven, alsmede aanwijzing en raming van de ontvangsten

Nr. 5

VERSLAG

Vastgesteld 26 april 2013

De vaste commissie voor Binnenlandse Zaken belast met het voorbereidend onderzoek van de Raming van de Tweede Kamer voor 2014, heeft de eer als volgt verslag uit te brengen van haar bevindingen. Onder het voorbehoud dat het Presidium de gestelde vragen tijdig en genoegzaam zal hebben beantwoord, acht de commissie de openbare beraadslaging over de Raming voldoende voorbereid.

Inhoudsopgave		blz.
I	Begrotingstoelichting	2
1.	Inleiding	2
2.	Apparaatskosten	2
3.	Externe inhuur	3
4.	Wachtgelden	3
5.	Ondersteuning	4
6.	Elektronisch stemmen	5
7.	ICT	5
8.	200 jaar Staten-Generaal	5
9.	Beeld en geluid	6
10.	Maatschappelijke stage	6
11.	Diversiteitsbeleid	6
12.	Bedrijfsvoering	6
II	Staat van de Tweede Kamer	6
13.	Prestatiegegevens	6
14.	De Tweede Kamer als medewetgever	7
15.	De Tweede Kamer als controleur	7
16.	Agendasetting in de Tweede Kamer	7
17.	Verkiezingen en regeerakkoorden	8
18.	De Tweede Kamer en de samenleving	8

I Begrotingstoelichting

1. Inleiding

De leden van de VVD-fractie hebben met belangstelling kennis genomen van het voorstel van de zijde van het Presidium. Deze leden steunen de afgesproken inspanningsverplichting om te komen tot duidelijke vermindering van kosten. Zij vragen zich hierbij wel af of de in het Presidium afgesproken inspanningsverplichting niet beter een resultaatverplichting kan worden. Deze leden hebben voorts nog een aantal vragen.

De leden van de PvdA-fractie hebben kennis genomen van de Raming der voor de Tweede Kamer in 2014 benodigde uitgaven, alsmede aanwijzing en raming van de ontvangsten. Deze leden hebben nog enkele vragen aan het Presidium.

De leden van de SP-fractie hebben met interesse kennisgenomen van de Raming der voor de Tweede Kamer in 2014 benodigde uitgaven, alsmede aanwijzing en raming van de ontvangsten, en «De staat van de Tweede Kamer 2012». Zij hebben hierover enkele vragen.

De leden van de CDA-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de Raming voor 2013 en de Staat van de Tweede Kamer die het Presidium aan de Kamer heeft voorgelegd. Wel hebben deze leden daarover nog een aantal vragen.

2. Apparaatskosten

De leden van de VVD-fractie zien dat van de totale apparaatskosten nog steeds rond 70 procent naar de post personeel gaat en dat het aantal formatieplaatsen in acht jaar maar met negen fte is verminderd. Hoe verhoudt zich dit tot de algemene wens tot vermindering van de omvang van de overheid en van publieke organen?

Vorig jaar zijn afspraken gemaakt over bezuinigingen, in de Begrotingstoelichting staat dat deze nu worden uitgevoerd, wat is nu al gerealiseerd en wat gaat in 2014 hier gebeuren?

Deze leden begrijpen dat er op onderdelen of in totaal sprake kan zijn van onderuitputting. Blijft in zo een situatie geld behouden voor de Kamer in een volgend jaar, of gaat het geld terug naar het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, of per saldo naar het ministerie van Financiën?

De leden van de PvdA-fractie constateren dat het Presidium verwijst naar de taakstelling van het regeerakkoord vanaf 2015, waarvoor ook de Tweede Kamer zich zou moeten inspannen. Zij vragen zich af om welk bedrag het hier gaat.

In het mogelijk aanvullend bezuinigingspakket voor 2014 is voorzien in een nullijn voor ambtenaren en het afzien van prijsbijstelling. De leden van de PvdA-fractie vragen zich af op welke wijze hiermee rekening gehouden is in de ramingen. Wat zou het budgettaire effect zijn als ook de Tweede Kamer deze taakstelling zou realiseren?

Het Presidium geeft aan dat qua bezuinigingen de rek er nu echt uit is. Hebben de bezuinigingen gevolgen voor het budget van € 2,4 mln. voor de net ingestelde Parlementaire Enquête naar woningbouwcorporaties, zo vragen de leden van de PvdA-fractie.

De leden van de PvdA-fractie zijn benieuwd naar de werkelijke bezetting van het Tweede Kamerpersoneel. Hoe ver is de afname van fte's gelet op de bezuinigingen die zijn afgesproken?

De leden van de SP-fractie begrijpen de behoefte van de Kamer om met de inspanningsverplichting aan te sluiten bij bezuinigingen die in de rest van de rijksoverheid en de samenleving neerslaan. Zij zijn van mening dat de Kamer dan zelf ook het goede voorbeeld moet geven. Wel willen zij graag opgemerkt hebben dat bezuinigingen niet ten koste mogen gaan van het werk van zowel de Tweede Kamer, als de ondersteunende diensten die bijdragen aan het proces van wetgeving, controle van de regering en de volksvertegenwoordigende taak. De kwaliteit hiervan moet altijd gaan boven de gewenste bezuinigingen. Kan het Presidium aangeven hoe zij deze kwaliteit borgen?

In «De staat van de Tweede Kamer 2012» lezen de leden van de SP-fractie dat het aantal bezoekers aan de Tweede Kamer nog steeds stijgt. Dat juichen deze leden toe. Dat betekent wel dat de werkdruk op de Kamer toeneemt. Deze leden constateren dat de inspanningsverplichting nog steeds overeind blijft, en van een uitbreidingsclaim geen sprake is. Zij vragen zich af of het realistisch is om enerzijds te constateren dat we meer werk krijgen, en anderzijds daar niets tegenover te stellen wat betreft personele capaciteit. Wanneer is de rek eruit en wat als de bezoekersaantallen nog verder toe gaan nemen, vragen deze leden zich hardop af. Is het Presidium dan bereid te kijken of uitbreiding van capaciteit dan toch niet aan de orde dient te zijn?

In het kader van de verdere uitvoering van de inspanningsverplichting geeft het Presidium aan, dat een takendiscussie onvermijdbaar lijkt. De leden van de CDA-fractie vragen in dit verband, of Kamercommissies bij planning van activiteiten (werkbezoeken, hoorzittingen, rondetafelgesprekken) gebonden aan een budget, hetzij financieel hetzij qua belasting voor de Kamerorganisatie? Verder vragen deze leden, of het juist is een takendiscussie te voeren op basis van een financiële taakstelling.

3. Externe inhuur

De kosten van inhuur van personeel zijn met een geraamd bedrag van 6 mln. nog altijd aanzienlijk en het bedrag voor 2012 was hoger dan geraamd en dan in eerdere jaren, hoe is dit te verklaren?

De leden van de PvdA-fractie lezen dat de externe inhuur voor 2012 deels wordt verklaard door de verkiezingen in 2012. Met welk bedrag gaat de externe inhuur in 2013 en 2014 omlaag?

4. Wachtgelden

De leden van de PvdA-fractie vragen het Presidium om de gevolgen van de versoeringen van de rechtspositie van politieke ambtsdragers op het wachtgeld in kaart te brengen. Zij verzoeken het Presidium – indien mogelijk – de effecten van het beperken van de maximumduur (van zes jaar tot drie jaar en twee maanden), het invoeren van de sollicitatieplicht, en het verhogen van de leeftijd voor de voortgezette uitkering te berekenen. Op dit punt vragen de leden van de PvdA-fractie zich ook af hoe het valt te verklaren dat de post «Pensioenen en wachtgelden» (artikel 2, lid 2) op hetzelfde peil wordt geraamd tot 2017 terwijl deze normaliter wordt afgebouwd in de jaren na verkiezingen? Verder zijn de leden van de PvdA-fractie benieuwd naar de ervaringen met de reïntegratie-ondersteuning voor gewezen Kamerleden. Zij vragen het Presidium hier nader op in te gaan. Ook zijn zij benieuwd naar de te verwachten budgettaire gevolgen van de wijzigingen in de pensioenwetgeving voor politieke ambtsdragers?

5. Ondersteuning

De leden van de VVD-fractie hebben kennis genomen van de speerpunten en ook nog de lijst van aandachtspunten, maar zou juist niet ook veel aandacht nodig zijn voor de kerntaak van het parlement, te weten het controleren van de regering? Deelt het Presidium de zorg, dat door de aandacht voor de lijst van speerpunten en aandachtspunten, de aandacht voor de kerntaak zal verminderen? Deze leden vragen zich daarbij af of niet meer zou moeten worden ingezet op instrumenten als het Bureau Wetgeving en het Bureau Onderzoek en Rijksuitgaven (BOR)? De verhouding voor de kosten van deze instrumenten en de personele bezetting daarbij, totaal 34 fte zijn laag, zeker als we ze afzetten tegen die van bijvoorbeeld informatievoorziening en communicatie, totaal bijna 83 fte. Is het Presidium bereid tot een verschuiving van kosten hierbij?

De leden van de PvdA-fractie achten Bureau Wetgeving een belangrijke ondersteunende dienst, waardoor de Kamer haar parlementaire controletaak beter kan uitvoeren. Deze leden hebben echter de indruk dat Bureau Wetgeving over een beperkte capaciteit beschikt. De hoge werkdruk zorgt er bijvoorbeeld voor dat het voor Bureau Wetgeving niet of nauwelijks mogelijk is om vooruit te werken. Deze leden vragen zich af hoe het Presidium hier tegenaan kijkt.

De leden van de PvdA-fractie hebben een vraag over de wetgevingsrapporten die worden opgesteld door de griffie. Zij vragen het Presidium meer inzicht te verschaffen over het gebruik van deze rapporten en de waardering ervan door gebruikers.

Deze leden vragen zich in het verlengde daarvan ook af of dergelijke gegevens beschikbaar zijn voor de zogenoemde informatiedossiers die de Dienst Informatievoorziening aanlevert. Deze leden hebben de indruk dat deze dermate kort voorafgaand aan debatten beschikbaar komen dat dit veelal te laat is, gelet op de voorbereiding binnen de fracties.

Tot slot zijn deze leden benieuwd naar het onderzoek wat betreft de samenvoeging van voorlichting en communicatie. Dit onderzoek is reeds twee jaar geleden gestart, maar de uitkomsten ervan zijn ons nog steeds niet bekend.

Bij de vorige raming vroegen de leden van de SP-fractie aandacht voor de werkdruk bij het Bureau Wetgeving. Deze leden constateren dat deze werkdruk nog steeds onverminderd hoog is. Hierdoor worden verzoeken voor amendementen e.d. vaak pas laat opgepakt. Deze leden willen benadrukken dat zij hierover geen verwijten maken aan het adres van het Bureau Wetgeving. De medewerkers doen hun uiterste best om het werk op tijd af te krijgen en de kwaliteit van het werk is prima. Maar het democratische proces in de Kamer komt op deze manier soms wel onder tijdsdruk te staan. Deelt het Presidium deze bevindingen, en welke mogelijke oplossing(en) ziet zij hiervoor?

De leden van de SP-fractie zijn op de hoogte van de plannen om de reprografische dienst samen te voegen met de postkamer. Zij hebben zich altijd hard gemaakt voor het behoud van eigen diensten, om zo het ondersteunende werk in de Kamer in eigen handen te houden. Kan het Presidium aangeven wat de gevolgen van deze samenvoeging zijn voor de werkzaamheden in de Kamer? Klopt het dat met deze samenvoeging personeel zal verdwijnen? Indien dat het geval is, willen deze leden uitdrukkelijk uitgesproken hebben dat met deze personen fatsoenlijk omgesprongen dient te worden. Waar mogelijk moet vervangend werk gezocht worden en indien dit niet mogelijk is, dient een degelijke financiële compensatie plaats te vinden. Kan het Presidium dit toezeggen?

6. Elektronisch stemmen

De leden van de PvdA-fractie hebben een vraag over het voornemen van het Presidium om de mogelijkheid tot het inzetten van elektronisch stemmen te onderzoeken. Zij hebben voorafgaand aan een mogelijk besluit daartoe nog veel vragen. Zo vragen zich af of het invoeren van elektronisch stemmen geen aanpassing van wet- en regelgeving vergt. Ook vragen zij zich af welke gevolgen elektronisch stemmen heeft op de praktische werkwijze van de Kamer, onder andere wat betreft mogelijke menselijke fouten bij het stemmen en de vertegenwoordigde rol van Kamerleden buiten de Kamer, in binnen- en buitenland. Deze leden wijzen er dan ook op dat er voordat er allerlei onderzoeken worden opgezet, eerst de voors en tegens op een rij moeten worden gezet en er discussie moet worden gevoerd over de wenselijkheid van zo'n mogelijk besluit. Totdat zo'n besluit is genomen dient er volgens deze leden zeer terughoudend te worden omgegaan met het maken van kosten.

In de toelichting op de Raming lezen de leden van de SP-fractie dat de mogelijkheden tot elektronisch stemmen onderzocht gaan worden. Dit kan de werkdruk van de Kamer ontlasten, maar deze leden willen dan wel uitdrukkelijk aangeven dat het voor de transparantie van het democratische proces van belang is dat individuele stemmen van leden zichtbaar zijn en blijven. Zij roepen het Presidium op dit mee te nemen in de verdere uitwerking. Ook zijn zij erg benieuwd naar de uiteindelijke kosten van een dergelijk project en zij hopen dat het Presidium hier op korte termijn meer inzage in kan geven.

7. ICT

De leden van de PvdA-fractie lezen dat de ICT-lasten de komende jaren fors toenemen. Zij vragen zich af of er bij de verschillende projecten een kritische toets plaatsvindt, waarbij onder andere gekeken wordt naar de daadwerkelijke noodzaak van het project en op wiens verzoek het project wordt uitgevoerd. Deze leden zien graag een nadere uitsplitsing van de ICT-kosten, inclusief aanleiding en nut en noodzaak van de diverse projecten. Het lijkt er nu op dat sommige projecten met dure externe inhuur de budgetten opslokken terwijl veel gevraagde ICT-voorzieningen die het papierloos vergaderen faciliteren en daarmee besparingen kunnen opleveren niet worden ingezet. De leden vragen een reactie op die oproep, die ook vorig jaar al is gedaan.

8. 200 jaar Staten-Generaal

De leden van de PvdA-fractie lezen dat «200 jaar Staten-Generaal» één van de speerpunten is van het Presidium. Zij zien graag een specifiek programma met begroting geleverd worden dan nu voor dit onderdeel geboden wordt. Juist in deze tijden van crisis en bezuinigingen dienen dergelijke festiviteiten immers sober en gepast te worden opgezet.

De leden van de SP-fractie lezen dat in het kader van het 200-jarig bestaan van de Staten-Generaal nagedacht wordt over diverse activiteiten. Deze leden vinden het ook belangrijk om stil te staan bij dit belangrijke moment in onze parlementaire geschiedenis. Zij roepen daarbij wel op om daarbij sober te werk te gaan. Zij vragen zich daarom af of een reizende tentoonstelling over de geschiedenis van de Staten-Generaal langs de provincie hoofdsteden hierin wel past.

De leden van de CDA-fractie verheugen zich nu reeds op de viering van het 200-jarig bestaan van de Staten-Generaal in de huidige vorm in 2015. Een dergelijk eeuwfeest achten zij een goede aanleiding om het werk van de Kamer in brede zin voor het voetlicht te brengen.

9. Beeld en geluid

De leden van de CDA-fractie weten dat in de voorgaande jaren fors is geïnvesteerd in het ontsluiten van alle openbare vergaderzalen. Zij vragen, wanneer naar verwachting alle openbare vergaderingen van de Kamer via internet en intranet te volgen zullen zijn. Naar de ervaring van deze leden zijn de beeld- en geluidsverbindingen nog allerminst stabiel.

10. Maatschappelijke stage

De leden van de CDA-fractie hechten er grote waarde aan, dat de Tweede Kamer ruimte biedt aan VMBO-leerlingen voor een maatschappelijke stage, zoals de Kamer bij motie-Biskop (TK 32 531 nr. 14) heeft gevraagd. Overigens zijn deze leden van mening, dat de website www.puurpolitiek.nl, waarop deze leerlingen verslag doen van hun stage, meer aandacht verdient. Wil het Presidium dat bevorderen?

11. Diversiteitsbeleid

De leden van de PvdA-fractie lezen dat thans één procent van het Tweede Kamerpersoneel bestaat uit mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. In 2014 wordt reeds invulling gegeven aan vijf procent arbeidsgehandicapten. Betekent dit dat in 2013/2014 circa 25 arbeidsgehandicapten extra aan het werk gaan in de Tweede Kamer? Zo nee, hoe moet dit dan worden verklaard?

12. Bedrijfsvoering

De leden van de CDA-fractie constateren, dat begrippen als duurzaamheid en energiebesparing in de Raming niet voorkomen. Deze leden gaan ervan uit, dat deze begrippen al zodanig zijn ingeburgerd in de bedrijfsvoering, dat expliciete vermelding daarom achterwege kan blijven. Niettemin vragen deze leden het Presidium om te onderzoeken of er, ondanks het historische karakter van een belangrijk deel van de gebouwen, mogelijkheden zijn voor energiebesparing op verwarming en koeling en door betere inregeling van klimaatinstallaties en verlichting. Verder zijn deze leden van mening, dat onnodig stand-by-verbruik van computers die niet worden uitgeschakeld, kan worden verminderd. Zouden computers die niet worden gebruikt, niet automatisch kunnen worden afgesloten, mits de sessie op een correcte manier wordt afgesloten en opgeslagen? Is de indruk van deze leden juist, dat hiermee een paar duizend kWh per jaar kan worden bespaard?

II Staat van de Tweede Kamer

13. Prestatiegegevens

De leden van de PvdA-fractie constateren dat van vrijwel alle parlementaire instrumenten door de Kamer meer gebruik wordt gemaakt. Ook lezen zij dat het Presidium het probleem met de Dertigledendebatten nuanceert. De leden van de PvdA-fractie verklaren het grote aantal Dertigledendebatten dat niet doorgaat met name door het feit dat zij pas na een half jaar op de agenda komen. De ventiefunctie van het voormalige spoeddebat is verdwenen. Is het instrument spoeddebat / Dertigledendebate niet kapot gemaakt door overgebruik, zo vragen de leden van de PvdA-fractie zich af.

Ook zien zij graag dat deze onderwerpen worden betrokken bij de volgende parlementaire zelfreflectie.

14. De Tweede Kamer als medewetgever

De leden van de PvdA-fractie lezen dat de gemiddelde duur tussen indiening van een wet en besluitvorming daarover in de Tweede Kamer negen maanden bedraagt. Acht het Presidium dit een aanvaardbare termijn? Hoe denkt het Presidium over het hanteren van een doelstelling om deze termijn substantieel terug te brengen? In dit kader krijgen deze leden ook graag meer inzicht in de ontwikkeling van het beslag op de plenaire agenda van de voorbereiding van en verantwoording over Europese Ministerraden en -toppen, evenals van de spoed- of Dertigleden-debatten. Voorts vragen deze leden zich af hoe het Presidium denkt over het houden van meerdere plenaire debatten tegelijkertijd.

15. De Tweede Kamer als controleur

Het Presidium stelt, naar de mening van de leden van de CDA-fractie, terecht, dat de ontsluiting en verwerking van de toenemende hoeveelheid informatie die de Kamer ontvangt, zowel door de leden zelf als door de organisatie, capaciteit vergt, die niet onbeperkt beschikbaar is. In dit verband vragen de leden van de CDA-fractie om ook kritisch te kijken naar de gebruikersvriendelijkheid van informatiesystemen zoals Parlis. In antwoord op vragen van de CDA-fractie over de Raming 2012 meldde het Presidium, dat de gebruiksvriendelijkheid van de ontwerpen aan een professionele «usabilitytest» is onderworpen en dat op grond van de uitkomst daarvan aanpassingen zijn verricht. Deze leden hebben de indruk dat degene die een dergelijk antwoord concipieert, zelf geen gebruiker is van de bedoelde systemen.

In algemene zin constateren de leden van de CDA-fractie, dat de behoefte van de Kamer aan informatieanalyse en -duiding in de toekomst alleen maar verder zal toenemen. Het verzamelen van informatie wordt in grote mate door Kamerleden en eigen staf zelf gedaan. Veel fracties hebben echter geen specifieke expertise in huis voor complexe onderwerpen, zoals begrotingen, terwijl complexe onderwerpen steeds meer eigen analyse van de Kamer vergen. Deze leden herinneren eraan, dat een van de doelstellingen van de parlementaire zelfreflectie juist was de eigen informatiepositie van de Kamer te versterken om de afhankelijkheid van departementen te verminderen. Deze leden vragen het Presidium dan ook te onderzoeken welke eisen een stevige en moderne controlerol stelt aan de organisatie van de Kamer. De leden van de CDA-fractie hebben de indruk, dat de organisatie van de Kamer nog te zeer gericht is op het verzamelen van informatie en te weinig op het analyseren van informatie. Naar de mening van deze leden zijn binnen het beschikbare budget eenvoudig keuzes te maken die noch uitbreiding vergen, noch een grote personele verschuiving. Ten slotte vragen deze leden het Presidium een visie te ontwikkelen op de versterking van de informatiepositie van de Kamer op langere termijn, waarbij grotere organisatorische verschuivingen wellicht noodzakelijk zijn. Deze leden zijn van mening, dat juist op dit gebied een externe, objectieve doorlichting van de organisatie van de Kamer noodzakelijk is.

16. Agendasetting in de Tweede Kamer

In de Staat van de Tweede Kamer lezen de leden van de VVD-fractie dat de commissie voor de Rijksuitgaven de hele procedure rond selectie van onderzoeksonderwerpen wil evalueren. Deze leden steunen deze gedachte, daarbij vragen ze zich ook af of de Kamer zich zelf niet te veel met onderzoeken belast en sommige onderzoekscommissies daardoor erg

klein zijn wat betreft bezetting met leden en ook soms het onderwerp van onderzoek klein is. Kan dit worden meegenomen in de evaluatie?

De leden van de PvdA-fractie lezen dat het Presidium de parlementaire zelfreflectie extern wil laten evalueren. Deze leden vragen zich af of alleen extern toetsen nu de juiste weg is. De kern van zelfreflectie is dat het door de Kamer zelf ter hand wordt genomen. Alleen de Kamerleden zelf kunnen immers het gebruik van de parlementaire instrumenten inperken. Bij een evaluatie daarvan moeten volgens de leden van de PvdA-fractie de Kamerleden zelf nadrukkelijk een stevige rol krijgen.

17. Verkiezingen en regeerakkoorden

Met het Presidium constateren de leden van de CDA-fractie, dat in 2012, net zoals in 2010, het overgrote deel van de aanhangige zaken (tussen de 80 en 90 procent) gewoon in behandeling is gebleven, toen het kabinet demissionair geworden was. Hoe verklaart het Presidium, dat de buitenwereld het tegenovergestelde lijkt te denken, zo vragen de leden van de CDA-fractie. En op welke wijze werkt het Presidium aan bijstelling van deze beeldvorming?

18. De Tweede Kamer en de samenleving

De leden van de PvdA-fractie ontvangen graag meer informatie over de wijze waarop de doelstelling van de Tweede Kamer/ProDemos om iedere jongere voor zijn of haar achttiende verjaardag op het Binnenhof te ontvangen gerealiseerd gaat worden (ca. 200.000 per jaar). Zij vragen zich af welke additionele kosten/aanpassingen hieraan verbonden zijn voor de Tweede Kamer.

De leden van de CDA-fractie constateren, dat steeds meer mensen televisie-uitzendingen niet meer rechtstreeks bekijken, maar via faciliteiten als uitzending gemist. Worden die kijkers meegeteld in de kijkcijfers? Verder vragen deze leden of er ook kijkcijfers bekend zijn van het digitale kanaal Politiek24? Ook daar worden Kamerdebatten toch live uitgezonden? Ten slotte vragen deze leden, of Kamerdebatten nog rechtstreeks te volgen zijn via de radio (via de kabel).

Het Presidium heeft in de vorige Staat aangekondigd dat in de nagestreefde transparantie van het parlementaire proces in 2012 een enorme stap zou worden gezet doordat vrijwel alle in Parlis opgeslagen informatie dan via de website van de Tweede Kamer benaderbaar zou zijn voor derden. Helaas is in dat project vertraging ontstaan en zal die situatie eerst medio 2013 bereikt worden, waarmee dan alle parlementaire informatie voor de samenleving toegankelijk zal zijn, tenzij die een vertrouwelijk karakter heeft. Toegankelijkheid alleen is onvoldoende, de toegang zal ook gebruikersvriendelijk moeten zijn. In dit verband verwijzen de leden van de CDA-fractie naar de website van de Eerste Kamer, die de beschikbare informatie overzichtelijker presenteert dan de Tweede Kamer. Deze leden vragen het Presidium uitdrukkelijk aandacht voor dit aspect van toegankelijkheid. Onlangs sprak de Kamer met de minister van BZK over de toegankelijkheid van websites van de overheid. Deze leden vragen, in hoeverre de website van de Tweede Kamer zelf voldoet aan de Webrichtlijnen.

De voorzitter van de commissie,
Berndsen-Jansen

Adjunct-griffier van de commissie,
Hendrickx